

მიმდინარე ეკონომიკური ტენდენციები

მაისი, 2018

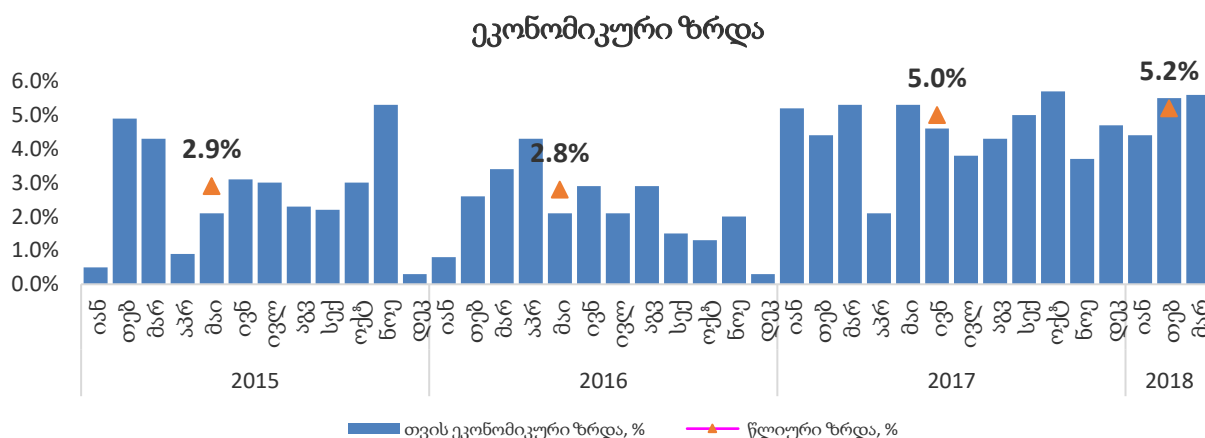
შინაარსი

მთლიანი შიდა პროდუქტი	3
ეკონომიკური ზრდა საქართველოსა და მეზობელ ქვეყნებში	3
ეკონომიკის პოტენციური ზრდის დონე და მთლიანი შიდა პროდუქტის გეფი	4
ფასების დონე	4
კერძო სექტორის როლი ეკონომიკურ ზრდაში	5
კერძო სექტორის ეკონომიკური აქტივობა	6
შელავათები კერძო სექტორის განვითარებისთვის	6
საგარეო ვაჭრობა	8
ტურიზმი	9
პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები	11
ფულადი გზავნილები	12
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი	13
საკრედიტო რეიტინგები	14
უმუშევრობის დონე	14
ლარიზაცია	15
საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან თანამშრომლობა	15
საქართველო საერთაშორისო რეიტინგებში	17
საერთაშორისო ღონისძიებები საქართველოში	18

მთლიანი შიდა პროდუქტი

2017 წელს საქართველოში მოსალოდნელზე მაღალი ეკონომიკური ზრდა დაფიქსირდა და მთლიანი შიდა პროდუქტის საშუალო ზრდამ 5.0 პროცენტი შეადგინა. 2017 წლის I კვარტალში ეკონომიკა - 5.3 პროცენტით, II კვარტალში - 4.9 პროცენტით, III კვარტალში 4.4 პროცენტით, ხოლო IV კვარტალში 5.4 პროცენტით გაიზარდა. წინასწარი შეფასებით, ნომინალურმა მშპ-მ 2017 წელს 38.0 მილიარდი ლარი, ხოლო ერთ სულ მოსახლეზე 10 231 ლარი შეადგინა.

წინასწარი შეფასებით, 2018 წლის მარტში ეკონომიკა 5.6 პროცენტით გაიზარდა, ხოლო პირველი კვარტლის საშუალო ზრდამ 5.2 პროცენტი შეადგინა. 2018 წლის მარტში მნიშვნელოვანი ზრდა დაფიქსირდა შემდეგ სექტორებში: დამამუშავებელი მრეწველობა, სხვა კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების გაწევა, ტრანსპორტი და უძრავი ქონება.

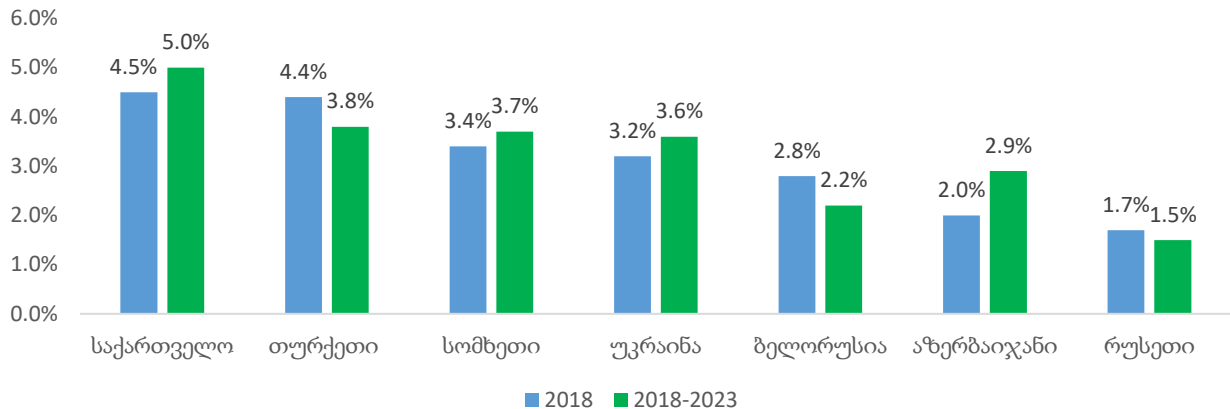
აღსანიშნავია, რომ რეგიონში განვითარებული ეკონომიკური შოკების და გლობალური ეკონომიკური ზრდის შენელების მიუხედავად, 2014-2016 წლებში საქართველოს საშუალო ეკონომიკურმა ზრდამ 3.5 პროცენტი შეადგინა (ერთ-ერთი ყველაზე მაღალი ზრდა რეგიონის ქვეყნებს შორის), მაშინ როცა მეზობელი ქვეყნები რეცესიას განიცდიდნენ ან რეცესიის პირას იყვნენ.

ეკონომიკური ზრდა საქართველოსა და მეზობელ ქვეყნებში

საერთაშორისო სავალუტო ფონდის 2018 წლის აპრილის პროგნოზის შესაბამისად საქართველოს ეკონომიკური ზრდა 2018 წელს 4.5 პროცენტი იქნება¹, რაც ერთ-ერთი ყველაზე მაღალი მაჩვენებელია აღმოსავლეთ ევროპის და ცენტრალური აზიის ქვეყნებს შორის. საერთაშორისო სავალუტო ფონდის შეფასებით, საქართველოს ექნება ასევე ერთ-ერთი ყველაზე მაღალი ზრდა 2018-2023 წლებში რეგიონის ქვეყნებთან შედარებით და საშუალოდ 5.0 პროცენტს შეადგენს.

¹ გრაფიკზე მოცემული მონაცემები ეყრდნობა უახლეს პრეს-რელიზებსა და ანგარიშებს. აღსანიშნავია, რომ მისიის ბოლო ვიზიტის შემდეგ ფონდმა გადახედა პროგნოზის ზრდის მიმართულებით. ახალი მაჩვენებელი აღემატება საერთაშორისო სავალუტო ფონდის მსოფლიო მიმოხილვის ფარგლებში გამოქვეყნებულ 4.5 პროცენტთან მაჩვენებელს.

ეკონომიკური ზრდის პროგნოზი (IMF)

ეკონომიკის პოტენციური ზრდის დონე და მთლიანი შიდა პროდუქტის გეფი²

2017 წლის დასაწყისიდან ეკონომიკური ზრდა დაუახლოვდა მის პოტენციურ დონეს და პოტენციური დონიდან გადახრამ 2017 წელს დაახლოებით 1.0 პ.პ. შეადგინა. მიმდინარე და დაგეგმილი სტრუქტურული რეფორმები ხელს შეუწყობს როგორც პოტენციური დონის ზრდას, ასევე ეკონომიკური ზრდის დაახლოვებას პოტენციურ დონესთან.

მიმდინარე შეფასებით, მშპ-ს გეფი 2019 წელს დაიხურება და ეკონომიკა თავის პოტენციურ დონეს დაუბრუნდება.

ფასების დონე

როგორც მოსალოდნელი იყო, ერთჯერადი ფაქტორების ზემოქმედების ამოწურვასთან ერთად, 2018 წლის იანვრიდან მნიშვნელოვნად შემცირდა ინფლაციის მაჩვენებელი და აპრილში 2.5 პროცენტი შეადგინა. შესაბამისად, ინფლაციის დონე დაუახლოვდა მიზნობრივ, 3 პროცენტიან მაჩვენებელს. საბაზო ინფლაცია³ კიდევ უფრო ნაკლებია და აპრილში 1.8 პროცენტს შეადგენს.

ეროვნული ბანკის პროგნოზით, წლიური ინფლაციის მაჩვენებელი 2018 წლის განმავლობაში საშუალოდ მიზნობრივ დონესთან ახლოს იქნება. 2018 წლის პირველ მაისს მონეტარული პოლიტიკის კომიტეტმა მიიღო გადაწყვეტილება რეფინანსირების განაკვეთის უცვლელად დატოვების შესახებ. ეროვნული ბანკი პოლიტიკის ეტაპობრივი შერბილების დაწყებას განიხილავს ინფლაციაზე ზრდის მიმართულებით მოქმედი ფაქტორების საკმარისად შესუსტების შემდეგ.

² მთლიანი შიდა პროდუქტის გეფი წარმოადგენს სხვაობას მთლიანი შიდა პროდუქტის ფაქტობრივ და პოტენციურ დონეს შორის

³ ინფლაცია სურსათის და უაღკოპოლო სასმელების, ენერგომატარებლების და ადმინისტრირებადი ტარიფების გამორიცხვით, რაც ინფლაციის გრძელვადიან ტრენდს გვიჩვენებს.

2018-2019 წლებში, მოსალოდნელია მონეტარული პოლიტიკის ნორმალიზაცია და განაკვეთის პოტენციურ დონემდე შემცირება, რაც სხვა ფაქტორებთან ერთად ასევე ხელს შეუწყობს ეკონომიკურ ზრდას.

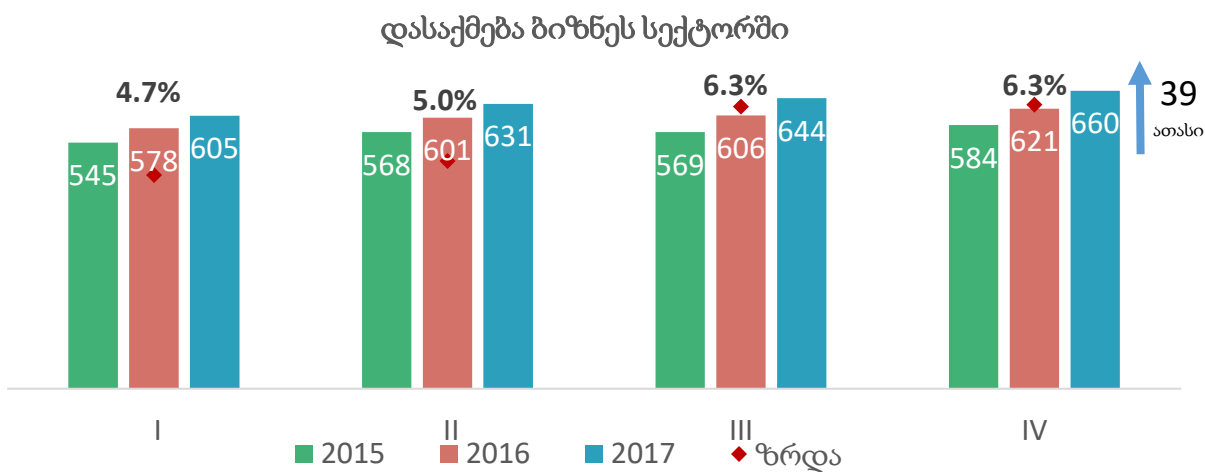
კერძო სექტორის როლი ეკონომიკურ ზრდაში

ეკონომიკურ ზრდაში წარმმართველი როლი კერძო სექტორს უჭირავს.

2017 წლის ოთხი კვარტლის მონაცემებით ბიზნეს სექტორის ბრუნვა 19.4 პროცენტით, ხოლო გამოშვება 19.6 პროცენტით გაიზარდა. ბრუნვისა და გამოშვების ზრდა დაფიქსირდა ეკონომიკის ყველა სექტორში.

2017 წლის მეოთხე კვარტლის მონაცემებით ბიზნეს სექტორში დასაქმებულთა რაოდენობამ 660.1 ათასი კაცი შეადგინა, რაც გასული წლის შესაბამისი პერიოდის მაჩვენებელს 6.3 პროცენტით აღემატება. ეს წინა წელთან შედარებით 39 ათასით მეტ სამუშაო ადგილს ნიშნავს. კერძო სექტორში დაქირავებით დასაქმებულია 629.9 ათასი კაცი, რაც 2016 წლის მაჩვენებელს 7.7 პროცენტით აღემატება.

კერძო სექტორის ეკონომიკური აქტივობა

მნიშვნელოვნად იზრდება ეკონომიკური აქტივობა კერძო სექტორში, რაზეც მიაწინებს ახალ დარეგისტრირებული საწარმოების ზრდა. 2017 წელს ახალ დარეგისტრირებული საწარმოების რაოდენობამ 51 965 შეადგინა და წინა წელთან შედარებით 8.4%-ით გაიზარდა, რაც ნიშნავს 4 034-ით მეტ ახალ საწარმოს წინა წელთან შედარებით.

ეკონომიკური აქტივობის ზრდას, ახალი საწარმოების შექმნასა და არსებულის გაფართოებას მნიშვნელოვნად უწყობს ხელს სახელმწიფო მხარდაჭერის პროგრამები. „აწარმოე საქართველოში“ პროგრამის ფარგლებში დაფინანსდა 345 საწარმო, განხორციელდა 855 მილიონი ლარის ინვესტიცია და ხელი შეუწყო 14 000-მდე ახალი სამუშაო ადგილის შექმნას. მათ შორის 446 მილიონი ლარის ინვესტიცია განხორციელდა ახალი საწარმოების შესაქმნელად, ხოლო 316 მილიონი ლარის ინვესტიცია არსებული საწარმოების გაფართოების მიზნით. ამასთან უძრავი ქონების ხელმისაწვდომობის კომპონენტის ფარგლებში განხორციელებული ინვესტიციის ჯამური ოდენობა 92 მილიონი ლარს შეადგენს.

მხოლოდ 2017 წელს „აწარმოე საქართველოში“ პროგრამის ფარგლებში 285 მილიონი ლარის ინვესტიცია განხორციელდა კერძო სექტორის მიერ. ინვესტიციების 28% განხორციელდა სასტუმროების სფეროში, 27% საკვების და სასმელების წარმოების, ხოლო 26% სამშენებლო მასალების წარმოების მიმართულებით.

პროგრამის „აწარმოე საქართველოს“ ფარგლებში გაცემული 1 ლარის სუბსიდიით სტიმულირებული სესხის მოცულობა დაახლოებით 7 ლარს, ხოლო სტიმულირებული ინვესტიციის მოცულობა დაახლოებით 10 ლარს შეადგენს.

შედეგადად კერძო სექტორის განვითარებისთვის

კერძო სექტორის განვითარებისა და ბიზნესისთვის ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესების მიზნით საქართველოს მთავრობამ სხვადასხვა საგადასახადო შედეგათის შემოღება გადაწყვიტა. ამ მხრივ განსაკუთრებით აღსანიშნავია მცირე ბიზნესის ხელშეწყობაზე ორიენტირებული შედეგადად და გამარტივებული პროცედურები:

- მცირე ბიზნესის დასაბეგრი შემოსავალი 2018 წლის 1 ივლისიდან დაიბეგრება 1 %-იანი განაკვეთით ნაცვლად 5 % -ის.
- იზრდება მცირე ბიზნესის ერთობლივი შემოსავლის შეზღუდვის ნორმა და ნაცვლად 100 000 ლარისა იქნება 500 000 ლარი.
- გადასახადის დეკლარირება და გადახდა მოხდება ყოველთვიურად, უქმდება მიმდინარე ე.წ. საავანსო გადასახდელები.
- მცირე ბიზნესს ექნება ვალდებულება კანონმდებლობით დადგენილ შემხვევებში გამოიყენოს საკონტროლო-სალარო აპარატი და სასაქონლო ზედნადები. შენარჩუნდება საქონლის აღრიცხვისთვის სპეციალური ჟურნალის წარმოების ვალდებულება. სხვა არანაირი ბუღალტრული აღრიცხვის ვალდებულება მცირე ბიზნესს არ ექნება.

- მცირე ბიზნესის სტატუსის გაუქმების საფუძველი აღარ იქნება მეწარმე ფიზიკური პირის დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაციის ფაქტი.

მნიშვნელოვან შეღავათს წარმოადგენს ორგანიზაციების⁴ დაბეგვრა 2019 წლიდან მოგების გადასახადის ახალი რეჟიმის პრინციპებით, რაც ფაქტობრივად ნიშნავს მათ განთავისუფლებას ამ გადასახადისგან, რადგან ისინი მოგებას არ ანაწილებენ. ორგანიზაცია მოგების გადასახადით დაიბეგრება მხოლოდ იმ შემთხვევებში თუ:

- გასწია ისეთი ხარჯი, რომელიც არც ეკონომიკურ საქმიანობასთან არის დაკავშირებული და არც მისი საქმიანობის მიზნიდან გამომდინარეობს;
- უსასყიდლოდ განახორციელა საქონლის/მომსახურების მიწოდება და აღნიშნული არ გამომდინარეობს მის საქმიანობის მიზნიდან;
- გასწია ზღვრულ ოდენობაზე მეტი წარმომადგენლობითი ხარჯი.

აღსანიშნავია არაპირდაპირი გადასახადებისგან გათავისუფლების ინიციატივები, კერძოდ:

- საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის ფარგლებში საჰაერო ხომალდებისათვის ტექნიკური მომსახურების გაწევის დღგ-ისგან გათავისუფლება;
- იმპორტირებული ქარხნულად ადაპტირებული სატრანსპორტო საშუალებების, რომელიც განკუთვნილია შშმ პირთათვის (რომლებიც სავარძელ-ეტლით გადაადგილდებიან), აქციზისგან გათავისუფლება.

გარდა ზემოაღნიშნულისა, საქართველოს მთავრობა განიხილავს სხვადასხვა ინიციატივას, რომელიც ხელს შეუწყობს ბიზნესისთვის ხელსაყრელი პირობების შექმნას. ერთ-ერთი ინიციატივის თანახმად, საწარმოს მიერ მიკრო ბიზნესის სტატუსის მქონე პირის წარმოებული პროდუქციის შესყიდვა არ უნდა ჩაითვალოს არაეკონომიკურ ხარჯად და შესაბამისად, არ დაიბეგროს მოგების გადასახადით, თუ მიკრო ბიზნესის სტატუსის მქონე პირი მის მიერ წარმოებული პროდუქციის, რეალიზაციისას გამოწერილი იქნება საგადასახადო დოკუმენტი. საქართველოს მთავრობის მიერ ასევე გამოითქვა ახალი ინიციატივა ერთიანი საგადასახადო დოკუმენტის შემოღებასთან დაკავშირებით, რომლის მიხედვითაც მეწარმეებს 5 სხვადასხვა საგადასახადო დოკუმენტის ნაცვლად ერთიანი საგადასახადო დოკუმენტის გამოყენების შესაძლებლობა ექნებათ.

⁴ არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირები, აგრეთვე საზოგადოებრივი ან რელიგიური ორგანიზაციები (გაერთიანებები), დაწესებულებები, აგრეთვე უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად შექმნილი ორგანიზაციების საქართველოში არსებული ფილიალები და სხვა ანალოგიური ქვედანაყოფები, ასევე საბიუჯეტო ორგანიზაციები, საჯარო სამართლის იურიდიული პირები, კორპორაციები, დაწესებულებები; საერთაშორისო (სახელმწიფოთაშორისი, სამთავრობათაშორისო, დიპლომატიური) ორგანიზაციები - საერთაშორისო სამართლით რეგულირებული ორგანიზაციები, დიპლომატიური წარმომადგენლობები და საკონსულო დაწესებულებები, უცხოური არასამეწარმეო ორგანიზაციები.

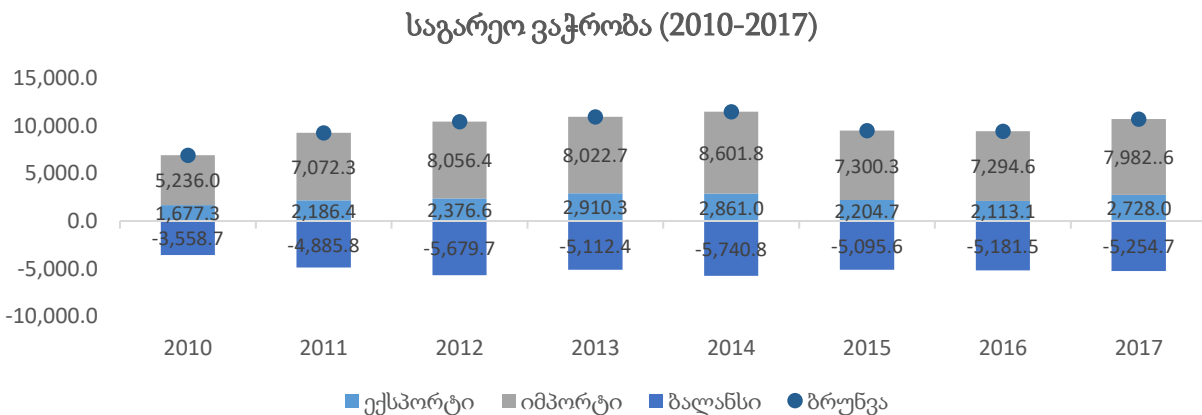
ამასთან, განიხილება ინიციატივა არამეწარმე ფიზიკური პირების მიერ წარმოებული საქონლის შესყიდვისას ფიზიკური პირის მიერ მიღებული შემოსავლის გადახდის წყაროსთან დაბეგვრის შესახებ, მინიმალური (მაგალითად 3 პროცენტიანი) განაკვეთით, (საქონლის შემძენი პირის მიერ). ამჟამად, კანონმდებლობაში არსებული ზოგიერთი შეზღუდვის გამო ბიზნესი თავს არიდებს შეისყიდოს საქონელი არამეწარმე ფიზიკური პირისგან, რადგან, როგორც წესი ასეთი ხარჯს არ ახლავს შესაბამისი საგადასახადო დოკუმენტი, რის გამოც საწარმოს ეზრდება საგადასახადო ტვირთი. აღნიშნული პრობლემის გამო ხშირად ბიზნესი უარს ამბობს საქართველოში წარმოებული ხარისხიანი პროდუქციის, მაგალითად, სოფლის მეურნეობის გადამამუშავებული პროდუქციის შესყიდვაზე.

საგარეო ვაჭრობა

2017 წელს ექსპორტი 29.1 პროცენტით (614.8 მლნ აშშ დოლარით) გაიზარდა და 2 728 მილიონი აშშ დოლარი შეადგინა. აღსანიშნავია, რომ 2017 წელს ექსპორტის კონკურენტუნარიანობა გაიზარდა რაზეც ნათლად მეტყველებს რეალური ზრდის მაჩვენებელი, რომელმაც 20 პროცენტი შეადგინა,

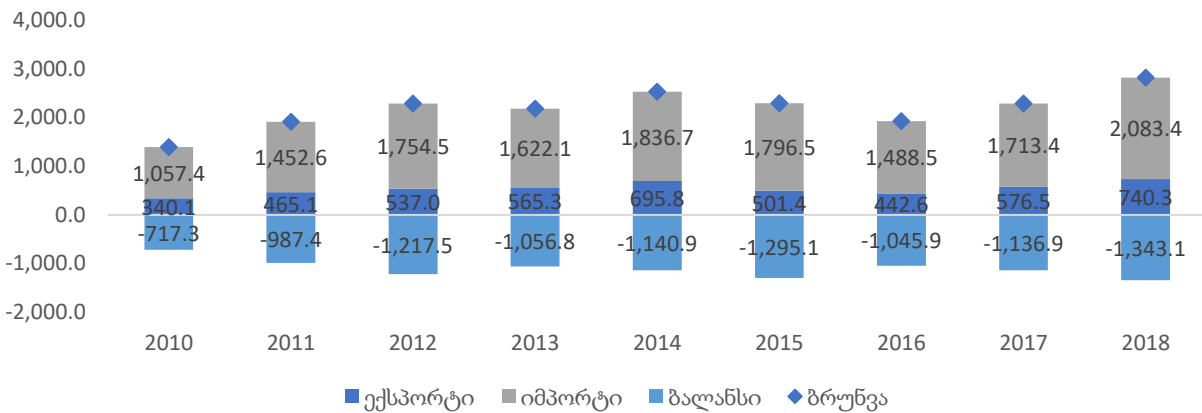
2017 წელს იმპორტის ზრდამ 9.4 პროცენტი (687 მლნ დოლარი) შეადგინა და 7 982.7 მლნ აშშ დოლარს გაუტოლდა.

2017 წელს საგარეო სავაჭრო ბრუნვამ 10 710.7 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა და წინა წელთან შედარებით 13.8 პროცენტით (1 302 მლნ აშშ დოლარით) გაიზარდა.

ზრდის ტენდენციები 2018 წელსაც სახეზეა. 2018 წლის იანვარ-მარტში ექსპორტი 28.4 პროცენტით (163.8 მლნ. აშშ. დოლარით) გაიზარდა და 740.3 მლნ. აშშ. დოლარი შეადგინა. იმპორტი 21.6 პროცენტით (370.0 მლნ. აშშ. დოლარით) გაიზარდა და 2,083.4 მლნ. აშშ. დოლარს გაუტოლდა. იანვარ-მარტში უმსხვილესი საექსპორტო ჯგუფებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა სპილენძის მადნების და კონცენტრატების (20.7%), ყურძნის ნატურალური ღვინოების (33.5%), მინერალური და მტკნარი წყლების (41.9%), მსუბუქი ავტომობილების (84.3%) და აზოტოვანი სასუქების (44.8%) ექსპორტი.

საგარეო ვაჭრობა (იანვარი-მარტი)

2017 წელს ყველაზე მსხვილ საექსპორტო პროდუქტებს წარმოადგენდა: სპილენძის მადნები და კონცენტრატები (მთლიანი ექსპორტის 15%), ფეროშენადნობი (11%), მსუბუქი ავტომობილები (9%), ყურძნის ნატურალური ღვინოები (6%), სამკურნალო საშუალებები (5%) და სპირტიანი სასმელები (5%). მსხვილი საექსპორტო პროდუქტებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა: ფეროშენადნობის (ზრდა 81%), სპილენძის მადნების და კონცენტრატების (34%), მსუბუქი ავტომობილების (41%), ყურძნის ნატურალური ღვინოების (51%), სპირტიანი სასმელების (38%), სამკურნალო საშუალებების (31%) და მინერალური და მტკნარი წყლების ექსპორტი (20%).

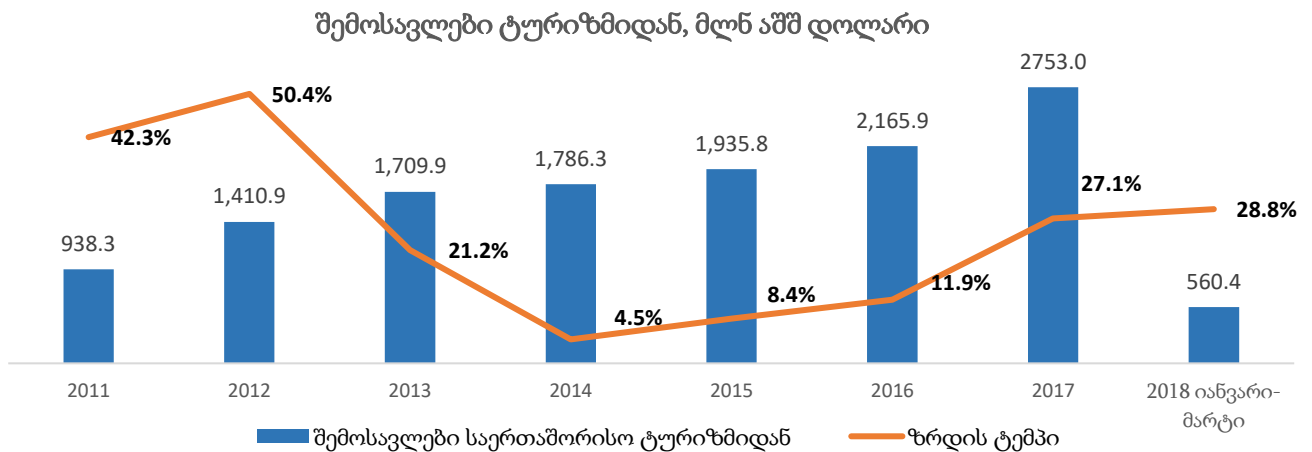
ტურიზმი

ბოლო 5 წლის განმავლობაში ტურიზმი ეკონომიკის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან სექტორად ჩამოყალიბდა. 2017 წელს საერთაშორისო ტურიზმიდან შემოსავლები 27.1 პროცენტით გაიზარდა და 2.75 მლრდ. დოლარს გადააჭარბა. 2016 წელთან შედარებით ტურიზმმა 587.3 მილიონი აშშ დოლარით მეტი სავალუტო შემოდიანება დააგენერირა ეკონომიკაში. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ გაიზარდა ვიზიტორის საშუალო დანახარჯი და 2017 წელს 364 აშშ. დოლარი შეადგინა (2016 წელს აღნიშნული მაჩვენებელი 340 დოლარი იყო), რაც მაღალ მხარჯველი სეგმენტის ზრდაზე მიანიშნებს.

2017 წელს საერთაშორისო ვიზიტორების რაოდენობამ რეკორდულ მაჩვენებელს 7.6 მილიონს მიაღწია და წინა წელთან შედარებით 18.8 პროცენტით გაიზარდა. ვიზიტორების ზრდის პარალელურად იზრდება ტურისტული ნაკადების დივერსიფიკაციის დონე. მეზობელი ქვეყნების წილი საერთაშორისო ვიზიტორებში 84 პროცენტიდან 80 პროცენტამდე შემცირდა. დადებითი ტენდენცია 2018 წელსაც გრძელდება. იანვარ-მარტში ტურიზმიდან შემოსავლები წლიურად 28.8%-ით (125.5 მლნ. აშშ დოლარით) გაიზარდა და 560.4 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. ვიზიტორების რაოდენობა იანვარ-მარტში 15.5 პროცენტით გაიზარდა და 1,463.6 ათასი შეადგინა, მათ შორის ტურისტების რაოდენობა 28.2 პროცენტით გაიზარდა. პოზიტიური ტენდენცია ნარჩუნდება ევროკავშირის ქვეყნების მიმართულებიდან, საიდანაც

საქართველოში ვიზიტორების რაოდენობის ზრდის კუთხით გამოირჩეოდნენ: ესპანეთი (ზრდა 79%), გაერთიანებული სამეფო (53%), ნიდერლანდები (46%), გერმანია (27%), საფრანგეთი (24%) და სხვა.

2018 წლის იანვარი-აპრილის თვის მონაცემებით საქართველოს 2,060 ათასი საერთაშორისო მოგზაური ეწვია, ზრდა წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით 15.9%-ით მეტია. მთლიანი რაოდენობიდან ტურისტების რიცხვმა, 937.4 ათასი შეადგინა, (ზრდა +27.2%). ყველაზე მეტი ვიზიტი აზერბაიჯანიდან (-0.5%), სომხეთიდან (+8.7%), თურქეთიდან (+23.9%), რუსეთიდან (+31.2%) და ირანიდან (+69.3%) განხორციელდა. პოზიტიური ტენდენცია ნარჩუნდება ევროკავშირის ქვეყნების მიმართულებიდან, საიდანაც საქართველოში ჩამოსვლების რაოდენობის ზრდის კუთხით, იანვარი-აპრილის თვეში გამოირჩნენ: ესტონეთი +83.1%, ლატვია +55.8%, გაერთიანებული სამეფო +46.6%, ესპანეთი +43.9%, ნიდერლანდები +38.4%, საფრანგეთი +24.4% და სხვა. განსაკუთრებული ზრდა დაფიქსირდა შემდეგი ქვეყნებიდან: ქუვეითი +111.4%, ირანი +69.3%, ჩინეთი +58.2%, საუდის არაბეთი + 57.9%, ისრაელი +49.7% და სხვა.

საერთაშორისო ვიზიტორების ზრდას და ქვეყნის პოპულარიზაციას საერთაშორისო ბაზრებზე ხელი შეუწყო საქართველოს მთავრობის მიერ განხორციელებულმა ღონისძიებებმა.

2017 წლის განმავლობაში საქართველომ მონაწილეობა მიიღო 22 საერთაშორისო ტურისტულ გამოფენაში, სადაც აქტიურად ხდებოდა საქართველოს როგორც „დესტინაციის“ შეთავაზება. საქართველოს, როგორც ტურისტულად მიმზიდველი ქვეყნის რეკლამირების მიზნით, ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია მთელი წლის განმავლობაში მიზნობრივ ქვეყნებში ინტერნეტ მარკეტინგულ კამპანიებს ატარებდა, რაც ადმინისტრაციის პარტნიორმა google-ის ოფიციალურმა წარმომადგენლობამ წარმატებულ პროექტად შეაფასა.

მსოფლიოში აღიარებულმა და გავლენიანმა სამოგზაურო გამოცემამ და პლატფორმამ lonely Planet-მა საქართველო 2018 წლის ათ საუკეთესო მიმართულებას შორის დაასახელა. ბრიტანულმა გამოცემა The Telegraph-მა საქართველო ევროპის ყველაზე საოცარი ქვეყნების, ხოლო გამოცემა Financial Times-მა ძირითადი ტურისტული მიმართულებების სიაში შეიყვანა.

National Geographic-მა საქართველო მსოფლიოში ყველაზე ლამაზ 17 ადგილს შორის დაასახელა. გარდა ამისა, საქართველოს შესახებ ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის მიერ მოწვეულმა უცხოელმა ჟურნალისტებმა მოამზადეს 942 სტატია და 102 ტელერეპორტაჟი, სიუჟეტი და გადაცემა.

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები

ბოლო ოთხი წლის განმავლობაში საქართველოში შეინიშნება პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მნიშვნელოვანი გაჯანსაღება და მისი დონე მშპ-თან მიმართებით სტაბილურობით ხასიათდება. **2014-2017 წლებში საქართველოში 7 მილიარდამდე აშშ დოლარის ინვესტიცია განხორციელდა.**

2017 წელს საქართველოში განხორციელებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობამ რეკორდულ მაჩვენებელს 1 861.9 მლნ. აშშ დოლარს მიაღწია და წინა წელთან შედარებით 16.2 პროცენტით (259.1 მლნ. აშშ. დოლარით) გაიზარდა. აღნიშნული მაჩვენებელი პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების შემოდინების ისტორიული მაქსიმუმია, აქამდე ყველაზე მაღალი შემოდინება 2014 წელს ფიქსირდებოდა და 1 818 მლნ აშშ დოლარს შეადგენდა, რასაც 44 მლნ აშშ დოლარით (2.4 პროცენტით) აღემატება 2017 წლის უცხოური ინვესტიციების შემოდინებები.

2017 წლის მეოთხე კვარტალში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობამ 497.4 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 89.1 პროცენტით (234.3 მლნ. აშშ. დოლარით) აღემატება წინა წლის შესაბამის მაჩვენებელს.

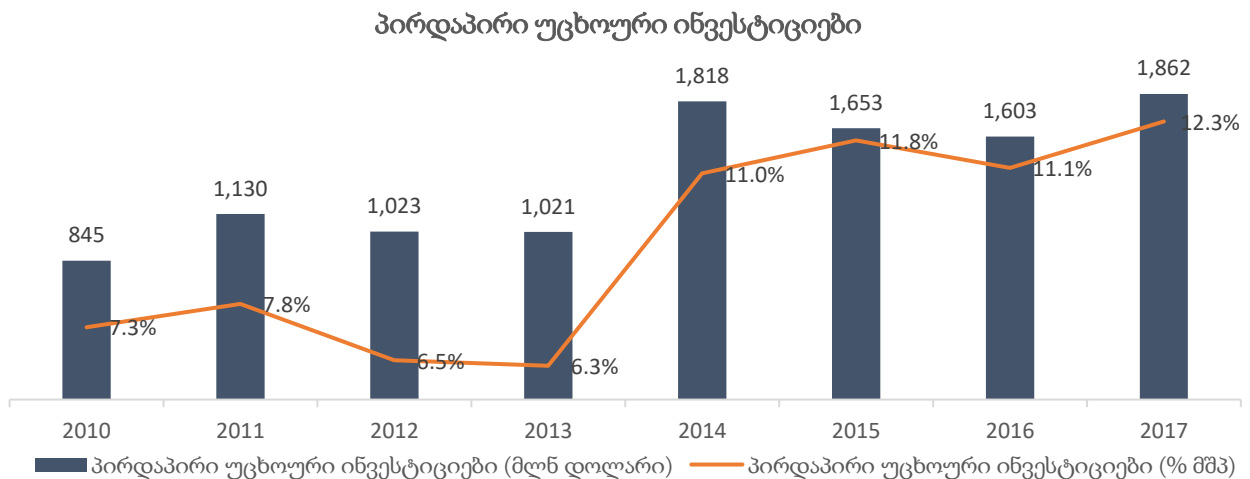
2017 წელს მნიშვნელოვნად - 129.6 პროცენტით (402 მლნ აშშ დოლარით) გაიზარდა რეინვესტირების მოცულობა და 712 მლნ. აშშ. დოლარი შეადგინა. რეინვესტირების მოცულობის ზრდა ნათლად მიაჩვენებს ინვესტორთა ნდობის ზრდასა და პოზიტიურ მოლოდინებზე ქვეყნის ბიზნეს გარემოს მიმართ. რეინვესტირების მოცულობის ზრდა ერთმნიშვნელოვნად ამტკიცებს გატარებული მოგების გადასახადის რეფორმის ეფექტიანობას, რომელიც კერძო სექტორს აძლევს საშუალებას მათი მიღებული მოგება, გადასახადების ნაცვლად, მიმართონ ახალი ინვესტიციების განსახორციელებლად და ბიზნეს-საქმიანობის გასაფართოებლად.

2017 წელს მნიშვნელოვნად 114 პროცენტით (156.9 მლნ. აშშ. დოლარით) გაიზარდა პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობა მშენებლობის სექტორში და 294.6 მლნ. აშშ. დოლარი შეადგინა, საფინანსო სექტორში ინვესტიციები გაიზარდა 98 პროცენტით (150.4 მლნ. აშშ. დოლარით) და 304.3 მლნ. აშშ. დოლარი შეადგინა. ენერგეტიკის სექტორში ინვესტიციების 61 პროცენტის ზრდა (71.5 მლნ. აშშ. დოლარით მეტი) დაფიქსირდა და 188.6 მლნ. აშშ. დოლარი შეადგინა.

2017 წელს ყველაზე მეტი პირდაპირი უცხოური ინვესტიცია ტრანსპორტსა და კავშირგაბმულობაში განხორციელდა და 527.1 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც მთლიანი პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების 28.3 პროცენტია. მეორე ადგილზე იმყოფება საფინანსო

სექტორი 304.3 მლნ. აშშ დოლარით (16.3 პროცენტი), ხოლო მესამეზე მშენებლობის სექტორი 294.6 მლნ. აშშ დოლარით (15.8 პროცენტი).

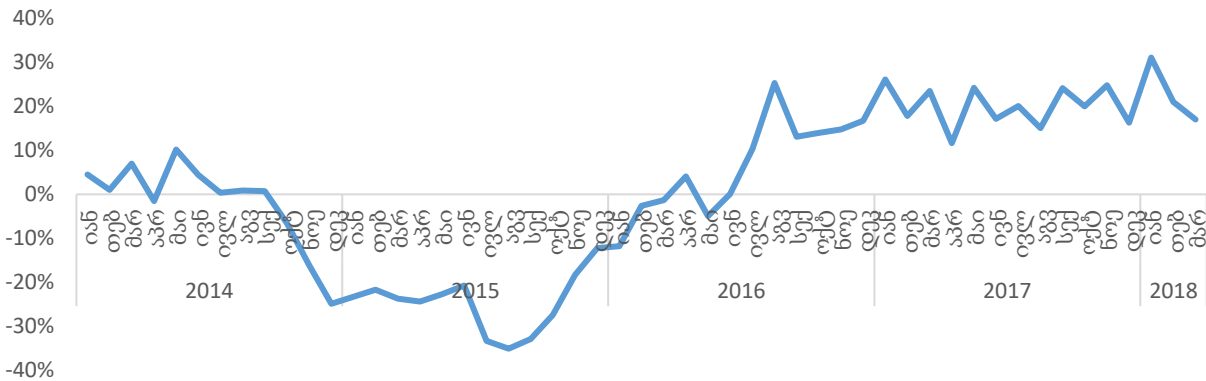
2017 წლის მონაცემების მიხედვით უმსხვილესი ინვესტორი ქვეყნების ხუთეულში პირველ ადგილზე აზერბაიჯანია 25.9 პროცენტით (482 მლნ აშშ დოლარი), მეორე ადგილზე - თურქეთი 15 პროცენტით (279 მლნ აშშ დოლარი), ხოლო მესამე ადგილზე გაერთიანებული სამეფო - 13.4 პროცენტით (250 მლნ აშშ დოლარი), ნიდერლანდები - 12 პროცენტით (224 მლნ აშშ დოლარი), ჩეხეთი - 7.2 პროცენტით (134 მლნ აშშ დოლარი).

ფულადი გზავნილები

2018 წლის იანვარ-მარტში ფულადი გზავნილების ზრდამ 22.4 პროცენტი, ხოლო ფულადი გზავნილების მოცულობამ 355.0 მლნ. დოლარი შეადგინა. ამასთან, იზრდება ფულადი გზავნილების დივერსიფიკაციის დონე. 2018 წლის იანვარ-მარტში წინა წელთან შედარებით 3.9 პროცენტული პუნქტით შემცირდა რუსეთის წილი ფულადი გზავნილების მოცულობაში. ამასთან, 2018 წლის იანვარ-მარტში ფულადი გზავნილების მნიშვნელოვანი ზრდა დაფიქსირდა იტალიიდან, ისრაელიდან და თურქეთიდან.

ფულადი გზავნილები, ცვლილება (%)

მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი

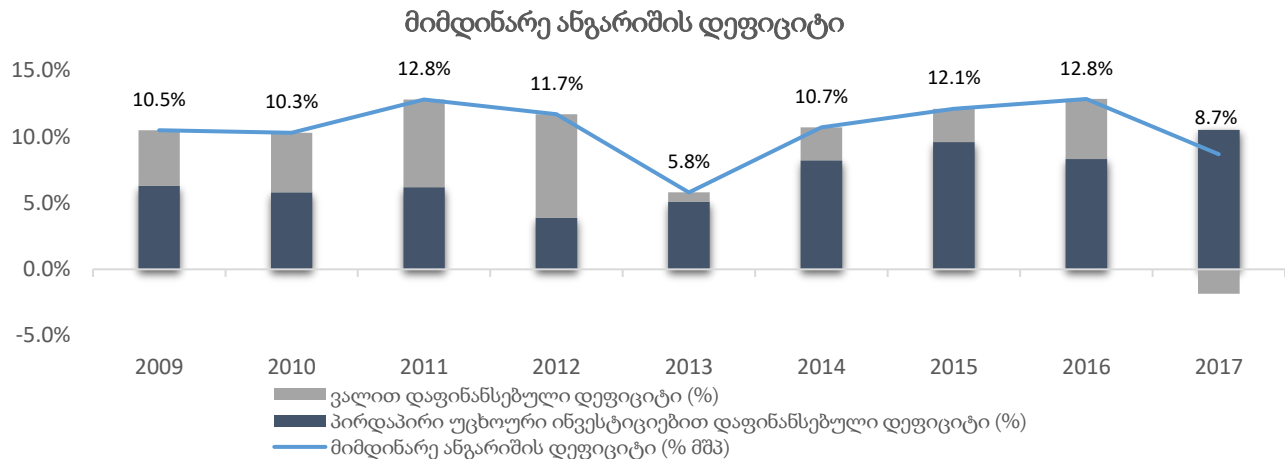
ეკონომიკური ზრდის პარალელურად მცირდება საგარეო მოწყვლადობის დონე და იზრდება მდგრადობა საგარეო შოკების მიმართ, რისი თქმის საფუძველსაც მიმდინარე ანგარიშის ბალანსის პოზიტიური დინამიკა იძლევა.

2017 წელს მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტმა 1,316 მლნ აშშ დოლარი - მშპ-ს 8.7 პროცენტი შეადგინა და წლიურად 4.1 პროცენტული პუნქტით - 531.3 მლნ. აშშ დოლარით გაუმჯობესდა. აღნიშნული ბოლო წლების განმავლობაში ერთ-ერთი ყველაზე დაბალი მაჩვენებელია.

მიმდინარე ანგარიშის გაუმჯობესებაზე მნიშვნელოვანი გავლენა მომსახურების ბალანსის დადებითი სალდოს ზრდამ მოახდინა. 2017 წელს მომსახურების ბალანსი 27.7%-ით (449.3 მლნ. აშშ. დოლარით) გაიზარდა და 2 069.3 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. მომსახურების ექსპორტის ყველაზე მაღალი წილი - 68% ტურიზმზე მოდის.

ამასთან, აღსანიშნავია, რომ 2017 წელს მიმდინარე ანგარიშის პირველადმა ბალანსმა (შესწორებული - მიმდინარე ანგარიში საინვესტიციო შემოსავლების ბალანსის გამორიცხვით) მშპ-ს 0.8 პროცენტი შეადგინა, რაც უპრეცედენტოა და აქამდე პირველადი ბალანსის დადებითი მნიშვნელობა წლიურ ჭრილში არ დაფიქსირებულა. ეს კი იმას ნიშნავს, ჩვენ არათუ ვაფინანსებთ მიმდინარე ოპერაციებს დანარჩენ სამყაროსთან, არამედ პროფიციტულ პოზიციაშიც ვართ.

მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის დაფინანსების მთავარ წყაროს პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები წარმოადგენს. 2017 წელს პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ბალანსმა 1.8 პროცენტული პუნქტით გადააჭარბა მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტს, ხოლო ვალით დაფინანსებული დეფიციტი უარყოფითი იყო. პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ბალანსმა 2017 წელს მშპ-ს 10.5 პროცენტი შეადგინა.

საკრედიტო რეიტინგები

საქართველო აქტიურად თანამშრომლობს საერთაშორისო სარეიტინგო კომპანიებთან „Standard & Poor’s“, „Fitch“ და „Moody’s“.

2017 წლის სექტემბერში Moody’s-მა გააუმჯობესა საქართველოს სუვერენული საკრედიტო რეიტინგი Ba3-დან Ba2-მდე. სარეიტინგო კომპანიის მიერ რეიტინგის გაუმჯობესება და რეიტინგის სტაბილური პერსპექტივა განპირობებულია საქართველოს სტაბილური მაკროეკონომიკური გარემოს შენარჩუნებით 2014 წლის შემდგომ რეგიონში მიმდინარე ეკონომიკური შოკების ფონზე, რაც ეკონომიკის მოწყვლადობის შემცირებასა და ინსტიტუციური გარემოს გაძლიერებაზე მიაწინებს.

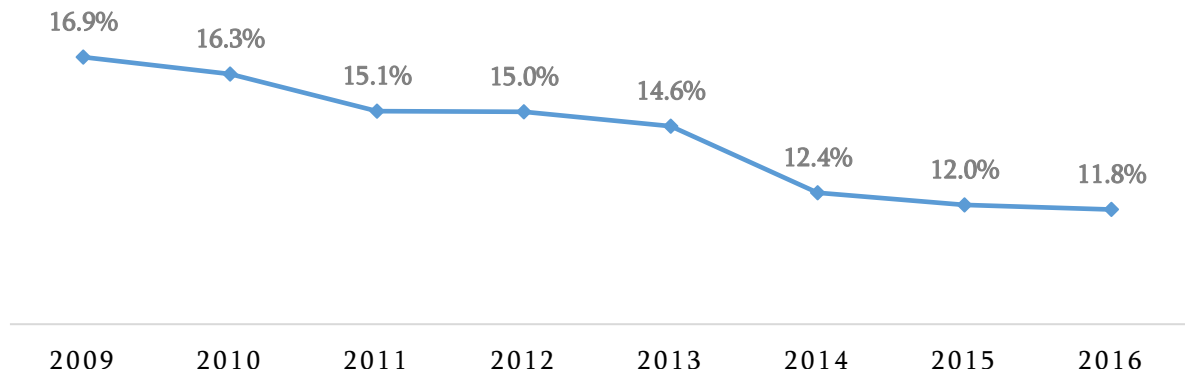
ამასთან, 2018 წლის მარტში სარეიტინგო კომპანია „Fitch“-მაც გააუმჯობესა საქართველოს სუვერენული საკრედიტო რეიტინგის პერსპექტივა სტაბილურიდან პოზიტიურის მიმართულებით, რაც კიდევ უფრო აძლიერებს საქართველოს მიმართ საერთაშორისო ინსტიტუტების და ინვესტორების ნდობას და პოზიტიურად აისახება ქვეყნის ბიზნეს გარემოზე.

აღსანიშნავია, რომ რეგიონის ქვეყნებში საკრედიტო რეიტინგების გაუარესების ფონზე, ჩვენი ქვეყანა ინარჩუნებს სტაბილურ რეიტინგს „Standard & Poor’s“ შეფასებით “BB-” დონეზე.

უმუშევრობის დონე

2016 წელს უმუშევრობის დონე 0.2 პროცენტული პუნქტით შემცირდა და 11.8 პროცენტი შეადგინა. 2016 წელს უმუშევრობის დონემ ბოლო 13 წლის განმავლობაში ყველაზე დაბალ ნიშნულს მიაღწია. შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის (ILO) შეფასებით უმუშევრობის დონემ 2017 წელს 11.6 პროცენტი შეადგინა და წინა წელთან შედარებით 0.2 პროცენტული პუნქტით შემცირდა.

უმუშევრობის დონე

ლარიზაცია

2017 წლის დასაწყისიდან დოლარიზაციის შემცირების ტენდენცია სახეზეა. 2018 წლის აპრილის ბოლოსთვის დეპოზიტების ლარიზაცია გაიზარდა 29.4%-დან 37.3%-მდე (დოლარიზაცია შემცირდა 70.6%-დან 62.7%-მდე), ხოლო სესხების ლარიზაცია - 34.8%-დან 44.8%-მდე (სესხების დოლარიზაცია შემცირდა 65.2%-დან 55.2%-მდე). განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი ცვლილებაა, ფიზიკური პირების სესხების ლარიზაციის ზრდის მიმართულებით, რომელიც 41.6%-დან 56.8%-მდე გაიზარდა (დოლარიზაცია შემცირდა 58.4%-დან 43.2%-მდე). ამასთან, 2017 წლის მეორე ნახევრიდან ლარის დეპოზიტების მნიშვნელოვანი ზრდა ფიქსირდება, რაც ძირითადად ვადიანი დეპოზიტების ზრდით არის გამოწვეული. აღსანიშნავია, რომ 2018 წლის აპრილის მდგომარეობით, ვადიანი დეპოზიტების წლიური ზრდა მთავრობის დეპოზიტების გამორიცხვით 49.6% შეადგენს.

საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან თანამშრომლობა

2017 წლის 12 აპრილს, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის აღმასრულებელმა საბჭომ „გაფართოებული დაფინანსების მექანიზმის“ ფარგლებში საქართველოს დაუმტკიცა პროგრამა 297.5 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით.

მნიშვნელოვანია, რომ პროგრამა სრულად არის დაფუძნებული მთავრობის 4-პუნქტიან რეფორმების გეგმაზე. პროგრამის ფარგლებში, საერთაშორისო სავალუტო ფონდი იქნება ჩვენი ქვეყნის პარტნიორი მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკის განხორციელების პროცესში. სავალუტო ფონდი სრულად იზიარებს ეკონომიკურ და სტრუქტურულ რეფორმებს, რომლებიც მიზნად ისახავს მაკროეკონომიკური სტაბილურობის შენარჩუნებასა და ეკონომიკურ ზრდის ხელშეწყობას.

საერთაშორისო სავალუტო ფონდი მიესალმება საქართველოს მთავრობის ეკონომიკურ პოლიტიკას. 2018 წლის აპრილში წარმატებით დასრულდა პროგრამის მეორე შეფასების ტექნიკური მისიის ვიზიტი. მნიშვნელოვანია, რომ საქართველოს პროგრამა გეგმის მიხედვით მიმდინარეობს და 2017 წლის მდგომარეობით შესრულებულია პროგრამით განსაზღვრული ყველა კრიტერიუმი (ე.წ. „სტრუქტურული ბენჩმარკი“). კრიტერიუმები, რომლებიც

წარმატებით იქნა შესრულებული, მოიცავს:

- ფინანსური სექტორი
 - ფინანსური სტაბილურობა
 - ლარის დეპოზიტებისთვის პრეფერენციული ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის შემოღება
 - სისტემური მნიშვნელობის ბანკებისთვის კაპიტალის ადეკვატურობის დამატებითი ბუფერების შემოღება
 - პარლამენტში კანონმდებლობის წარდგენა ეროვნული ბანკისთვის საკრედიტო ბიუროზე ზედამხედველობის უფლების მინიჭების შესახებ
 - მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალის გაზრდა 50 მილიონ ლარამდე ეტაპობრივად 2019 წლამდე
 - კაპიტალის ბაზრის განვითარება
 - სახელმწიფო ბენჩმარკ ბონდების მრავალწლიანი კალენდრის გამოქვეყნება
 - მონეტარული პოლიტიკის ოპერაციები და კომუნიკაცია
 - მემორანდუმის გაფორმება ეროვნულ ბანკსა და ფინანსთა სამინისტროს შორის ინფორმაციის გაზიარების შესახებ ლიკვიდობის პროგნოზირების მიზნებისთვის
 - დეპოზიტების დაზღვევა
 - პარლამენტისთვის კანონმდებლობის წარდგენა დეპოზიტების დაზღვევის შესახებ 2018 წლის იანვრამდე
 - ბანკების რეზოლუციის ჩარჩო
 - ეროვნული ბანკის შესახებ კანონში ცვლილებების წარდგენა პარლამენტში, რომლის თანახმადაც, საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის შესაბამისად, ეროვნულ ბანკს უფლება ექნება ბანკში ფინანსური სირთულეების შემთხვევაში, აამოქმედოს დროებითი ადმინისტრირების რეჟიმი
- ფისკალური სექტორი
 - 2018 წლის ბიუჯეტის წარდგენა სავალუტო ფონდის პროგრამით გათვალისწინებული ფისკალური დეფიციტის შესაბამისად
 - საჯარო დაწესებულებაში შრომის ანაზღაურების შესახებ კანონმდებლობის მიღება
 - დაგროვებული დღგ-ს ზედმეტობების ანაზღაურების შესახებ სამოქმედო გეგმის შემუშავება
- საჯარო და კერძო თანამშრომლობა და ფისკალური რისკები
 - საჯარო და კერძო თანამშრომლობის შესახებ კანონპროექტის წარდგენა

პარლამენტში.

- სახელმწიფო საწარმოებთან დაკავშირებული პირობითი ვალდებულებების ანალიზის საჯარო და კერძო თანამშრომლობის და გარანტირებული ელ. ენერგიის შესყიდვის შეთანხმებებზე გავრცელება და კვაზი-ფისკალური აქტივობების ანგარიშგება 2018 წლის ფისკალური რისკების დოკუმენტში.
- საჯარო ფინანსების მართვა
 - გაიდლაინების გამოცემა ბიუჯეტის ახალ სასესიო ოპერაციებზე, კომერციული ამონაგების გონივრული მოლოდინის მოთხოვნით
- საპენსიო რეფორმა
 - საპენსიო კანონმდებლობის პროექტის წარდგენა პარლამენტში, რომელითაც იქმნება მე-2 სვეტის სისტემა და საბაზისო პენსიის ინდექსაციის წესის შემოღება.

მისიის შეფასებით, ზრდის მაღალი ტემპი შენარჩუნდება 2018 წელსაც, ხოლო საშუალოვადიან პერიოდში ეკონომიკური ზრდა მოიმატებს სტრუქტურული რეფორმების და ინფრასტრუქტურული პროექტების გამო.

მოხდა ახალი ბენჩმარკების შესახებ შეთანხმება. მეორე მიმოხილვის შესახებ ანგარიში საერთაშორისო სავალუტო ფონდის საბჭოს წარედგინება ივნისის პირველ ნახევარში. ანგარიშის დამტკიცების შემდგომ მოხდება პროგრამის თანხის შემდგომი თანხის ჩამორიცხვა (30 მლნ SDR), რომელიც საერთაშორისო რეზერვების შევსებას მოხმარდება.

საქართველო საერთაშორისო რეიტინგებში

ბიზნესის კეთების სიმარტივის და საინვესტიციო მიზიდველობის თვალსაზრისით საქართველო ერთ-ერთი ლიდერი ქვეყანაა როგორც რეგიონში, ასევე მსოფლიო მასშტაბით. მსოფლიო ბანკის „Doing Business 2018“ წლის ანგარიშის მიხედვით, საქართველოს რეიტინგი 2017 წელთან შედარებით 7 ადგილით გაუმჯობესდა და საქართველომ 190 ქვეყანას შორის მე-16 ადგილიდან მე-9 ადგილზე გადაინაცვლა. აღსანიშნავია, რომ რეიტინგის მიხედვით 2018 წელს საქართველო ევროპის და ცენტრალური აზიის რეგიონში (24 ქვეყანას შორის) ლიდერ პოზიციაზე იმყოფება და პირველ ადგილზე გადმოინაცვლა 2017 წელს მყოფ მე-3 ადგილიდან. საქართველო 4 ინდიკატორის მიხედვით მსოფლიო მასშტაბით 190 ქვეყანას შორის პირველ ათეულში შედის. ეს ინდიკატორებია: მინორიტარულ ინვესტორთა უფლებების დაცვა (მე-2 ადგილი), ბიზნესის დაწყება (მე-4 ადგილი), ქონების რეგისტრაცია (მე-4 ადგილი) და კონტრაქტების აღსრულება (მე-7 ადგილი).

ქვეყანაში მაღალია ეკონომიკური გახსნილობის დონე და უზრუნველყოფილია კაპიტალის, საქონლისა თუ მომსახურების თავისუფალი მოძრაობა. Heritage Foundation-ის „ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსის“ მიხედვით საქართველო მე-16 ადგილზეა მსოფლიოში და ხვდება

უმეტესად თავისუფალი ეკონომიკის მქონე ქვეყნებს შორის.

მსოფლიო ბანკის და PWC ანგარიშის თანახმად, ქვეყანაში ერთ-ერთი ყველაზე დაბალია საგადასახადო ტვირთი. გადასახადის ეფექტური განაკვეთი 16.4%-ს შეადგენს, რაც ერთ-ერთი ყველაზე დაბალი მაჩვენებელია მსოფლიოში. დაბალი საგადასახადო ტვირთი სხვა ფაქტორებთან ერთად კიდევ უფრო მიმზიდველს ხდის ბიზნესის კეთებას საქართველოში და ზრდის ქვეყნის საინვესტიციო მიმზიდველობას. ამასთანავე, მოგების გადასახადის ახალი რეფორმა, რომელიც 2017 წლის იანვრიდან შევიდა ძალაში, კიდევ უფრო ამცირებს საგადასახადო ტვირთს ბიზნესისთვის.

ბიუჯეტის საერთაშორისო პარტნიორობის (The International Budget Partnership) მიერ გამოქვეყნებულ “ბიუჯეტის გამჭვირვალობის კვლევა 2017-ის” (Open Budget Survey 2017) შედეგების თანახმად, საქართველომ 82 ქულით მე-5 ადგილი დაიკავა მსოფლიოს 115 ქვეყანას შორის. აღნიშნული პოზიციით, საქართველო მოექცა სრულიად გამჭვირვალე ქვეყნების რიგში. საქართველო რეგიონიდან ერთადერთი ქვეყანაა, რომელიც ამ კატეგორიაში გადავიდა და რომლის სტანდარტსაც ბოლო კვლევით მხოლოდ 5 ქვეყანა აკმაყოფილებს მსოფლიოში. შესაბამისად, საქართველო იკავებს ადგილს ისეთ ქვეყნებთან ერთად როგორცაა: ახალი ზელანდია, სამხრეთ აფრიკა, შვედეთი და ნორვეგია.

აღნიშნული საჯარო ფინანსების მართვის რეფორმის ფარგლებში გატარებული ღონისძიებების შედეგია, მათ შორის, პროგრამული ბიუჯეტის დანერგვა, საშუალოვადიანი დაგეგმვის გაძლიერება, ანგარიშების ყოვლისმომცველობის გაზრდა და სხვა.

საერთაშორისო ღონისძიებები საქართველოში

2017 წლის 28-29 ნოემბერს თბილისში „აბრეშუმის გზის რიგით მეორე ფორუმი“ გაიმართა. ღონისძიება, რომელშიც 54 ქვეყნიდან მსოფლიოს 2000-მა დელეგატმა მიიღო მონაწილეობა, მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელს ეკონომიკური, კულტურული და პოლიტიკური ურთიერთობის გაღრმავებას ევროპასა და აზიას შორის. მგავსი მაღალი რანგის ღონისძიებების საქართველოში გამართვა კიდევ ერთხელ მიაწინებს ჩვენი ქვეყნის მნიშვნელოვან როლზე მსოფლიოს ეკონომიკურ და პოლიტიკურ ცხოვრებაში და მის წარმატებულ ინტეგრაციაზე საერთაშორისო ეკონომიკურ ურთიერთობებში. თბილისის აბრეშუმის გზის ფორუმის მთავარ მიზანს ქვეყნებს შორის სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების გაზრდა წარმოადგენს. ამასთან, საქართველო კიდევ უფრო აქტიურად ჩაერთო იმ გლობალურ ინიციატივაში, რასაც აბრეშუმის გზა ითვალისწინებს. საერთაშორისო კომპანიებსა და ქვეყნებს შორის გაფორმდა რიგი მემორანდუმები და ხელშეკრულებები, რომლებიც ითვალისწინებს ქვეყნებს შორის სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების გაუმჯობესებასა და აბრეშუმის გზის დერეფნის კონკურენტუნარიანობის ამაღლებას.

2018 წლის 20-22 თებერვალს ქ. თბილისში საავიაციო ფორუმი CONNECT 2018 ჩატარდა.

ლონისძიებას ორგანიზებას საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს შპს „საქართველოს აეროპორტების გაერთიანება“ უწევდა. ლონისძიების პარტნიორი ორგანიზაციები იყვნენ:

- ✓ ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია
- ✓ კომპანია Airport Agency France (CONNECT – ის ბრენდის მფლობელი კომპანია)
- ✓ ტავ ურბან საქართველო, ATU ჯორჯია, Georgian Capitals, კომპანია Voyager, მეტრო ჯორჯია, ჯორჯიან ბასი, ბორჯოზი, სარაჯიშვილი, კომპანია ნატახტარი, კომპანია Expedia Media Solutions, კომპანია იულიუს მეინლი, თელიანი ველი, კომპანია დელფი.

საავიაციო ფორუმი მიზნად ისახავდა საქართველოს, როგორც ავიამიმართულების და ტურისტულად მიმზიდველი ქვეყნის გაცნობას ევროპის ავიაკომპანიებისა და ავიაინდუსტრიის სფეროს სხვა წარმომადგენლებისათვის. ლონისძიებაში 65 ავიაკომპანიისა და 250 აეროპორტის წარმომადგენელმა მიიღო მონაწილეობა, სულ ფორუმს 500 ზე მეტი დელეგატი ესწრებოდა. ლონისძიების ფარგლებში შედგა შეხვედრები სხვადასხვა ავიაკომპანიებთან და შედგა მოლაპარაკებები სამომავლო თანამშრომლობასთან დაკავშირებით.

ტურიზმის სფეროს მიღწევად უნდა ჩაითვალოს ისეთი მნიშვნელოვანი ლონისძიებების საქართველოში ჩატარება, როგორიცაა: გაეროს მსოფლიო ტურიზმის ორგანიზაციის ევრაზიის მთის კურორტების მე-3 კონფერენცია. ასევე, მნიშვნელოვანი ნაბიჯი იყო TOUCH - ციფრული მარკეტინგის კონფერენციის გამართვა საქართველოში, რომელშიც Google/Youtube-ის, TripAdvisor-ის, Web Summit-ის ექსპერტებმა მიიღეს მონაწილეობა.

ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო

მისამართი: 0108 ქ, თბილისი, ჭავჭავაძის ქ. №10ა

ტელეფონი: +(995 32) 2 99 11 14

ელ.ფოსტა: vtsintsadze@moesd.gov.ge;

ელ.ფოსტა: k.chapidze@moesd.gov.ge;